

ACİL BAKIM

Editörler

Prof. Dr. Fatma Eti Aslan
Prof. Dr. Nermin Olgun

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

ANKARA, 2021

Güncellenmiş ve Geliştirilmiş 4. BASKI

©2021 AKADEMİSYEN TIP KİTABEVİ

Akademisyen A. Ş.

Halk Sokak No: 5/A Yenışehir-ANKARA

Tel : 0 (312) 431 16 33

Faks : 0 (312) 432 21 84

E-posta : siparis@akademisyen.com

Web : www.akademisyen.com

© 5846 ve 2936 sayılı fikir ve sanat eserleri yasası hükümleri gereğince bu kitabın tümünden ve bir kısmından alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, grafik ve benzer unsurlar kopya edilemez. Bilimsel amaçla kısa alıntılar yapılabilir. Kitabın her hakkı **Akademisyen A.Ş.**'ye aittir.

Erişkinlerde ACİL BAKIM

Editörler : Prof. Dr. Fatma Eti Aslan
Prof. Dr. Nermin Olgun

ISBN : 978-605-9942-02-7**DOI** : 10.37609/akya.2081**Satış Şubelerimiz**

ADANA 0322 233 00 29	ERZURUM 0442 235 18 25-0533 490 09 09	KAYSERİ 0352 231 56 70-0505 662 61 18
ANKARA 0312 431 16 33	ESKİŞEHİR 0222 239 35 75-0555 690 91 58	KIRIKKALE 0544 484 66 45
AFYON 0506 834 89 69	GAZİANTEP 0342 215 14 00-0555 737 60 41	KOCAELİ 0262 323 33 50-0262 323 33 74
ANTALYA 0242 228 46 57	HATAY 0532 584 41 11	KONYA 0332 350 66 46- 0555 690 86 92
AYDIN 0555 341 55 27	ISPARTA 0505 897 74 28	MALATYA 0422 325 12 84-0422 325 12 84
BOLU 0374 217 33 99	İSTANBUL/KADIKÖY 0216 330 59 59	MANİSA 0507 200 01 66
BURSA 0224 441 58 87-0224 441 80 77	İSTANBUL/HASEKİ 444 4 887-0212 589 05 82	MERSİN 0555 732 70 48
DENİZLİ 0258 213 44 20-0555 732 70 47	İSTANBUL/PENDİK 0216 597 07 42	SAMSUN 0362 432 89 78-0555 690 86 93
DİYARBAKIR 0412 228 09 65-0555 690 91 56	İZMİR 0232 445 71 47-0232 445 71 57	SİVAS 0346 224 22 29-0507 777 00 28
DÜZCE 0506 654 36 35	İZMİR/ASYA TIP 0232 342 21 21-0232 342 42 62	ŞANLIURFA 0506 397 18 65
EDİRNE 0284 225 58 58-0284 212 66 77	İZMİR/BALÇOVA 0232 279 09 42	TRABZON 0462 321 20 25
ELAZİĞ 0424 236 93 33	KAHRAMANMARAŞ 0344 221 32 80	VAN 0432 214 70 44-0505 794 22 65
		ZONGULDAK 0372 222 00 10-0505 454 58 11

Yayın Koordinatörü : Yasin DİLMEN**Baskı** : Özyurt Matbaacılık

Bu kitabı

Yaşamının merkezine bizi yerleştiren canım annem Gülsüm Eti'ye,
Bana ablalık gurur ve onurunu yaşatan, çocuk olmadan olgunlaşan
canım kardeşlerim Ayşen, Sema, Alırıza ve Kemal'e
Beni daima destekleyen, başarılarımla gurur duyan sevgili eşim Erol'a
Anne olma mutluluğunu yaşatan, gurur kaynağım,
sevgili genç mimarım, kızım Dicle'ye
ADİYORUM.

Prof. Dr. Fatma Eti Aslan

Hayatımı kolaylaştıran ve akademik çalışmalarına
odaklanmamı sağlayan eşim, oğullarım ve anneme

Prof. Dr. Nermin Olgun

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1. GENEL KONULAR

KONU 1.	Acil Bakımın Özellikleri,Tanım ve Kavramlar	1
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
KONU 2.	Acil Bakımın Tarihsel Süreci	15
	Prof. Dr. Nadiye Özer	
KONU 3.	Acil Hemşiresinin Görev Yetki ve Sorumlulukları	25
	Uzm. Hemş. Meral Dölek	
KONU 4.	Acilde Yasal Düzenlemeler.....	29
	Dr. Öğr. Üyesi Gülay Oyur Çelik	
KONU 5.	Acile Yeniden (Tekrar) Başvuru Nedenleri	39
	Prof. Dr. Meryem Yavuz Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Altınbaş	
KONU 6.	Acilde Kültürel Bakım/Yaklaşım	47
	Prof. Dr. Özgül Karayurt	
KONU 7.	Triyaj: Acil Bakımdaönceliklerin Belirlenmesi	63
	Prof. Dr. Nermin Olgun Prof. Dr. Sema Kuşuoğlu	
KONU 8.	Temel ve İleri Yaşam Desteğinin Sağlanması	93
	Dr. Öğr. Üyesi Havva Sert Prof. Dr. Nermin Olgun	
KONU 9.	Acil Hasta Nakilleri.....	119
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan Prof. Dr. Dilek Aygin	
KONU 10.	Damar Değerlendirmesi Sıvı ve Kan Ürünleri Tedavisi.....	139
	Prof. Dr. Nurhan Bayraktar	
KONU 11.	Acilde İlaç Uygulamaları	153
	Dr. Öğr. Üyesi Aynur Koyuncu Prof. Dr. Ayla Yava	
KONU 12.	Acil Bakımda Adli Olgu Yaklaşımı.....	179
	Prof. Dr. Işıl Pakiş	
KONU 13.	Organ ve Doku Donörü.....	191
	Prof. Dr. Fatma Demir Korkmaz	

KONU 14.	Şok.....	201
	Dr. Öğr. Üyesi Ela Yılma Coşkun	
	Prof. Dr. Nermin Olgun	
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
KONU 15.	Acil Serviste Kritik Bakım	213
	Prof. Dr. Ayla Yava	
	Dr. Öğr. Üyesi Aynur Koyuncu	

BÖLÜM 2. TRAVMA-YARALANMA ACİLLERİ

KONU 16.	Hastane Öncesi Travma Organizasyonu.....	223
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
	Dr. Öğr. Üyesi Sevim Şen	
KONU 17.	Travma Epidemiyolojisi.....	227
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
	Dr. Öğr. Üyesi Sevim Şen	
KONU 18.	Travma: Yaralanma Mekanizmaları.....	233
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
KONU 19.	Hastane Öncesi Travma Organizasyonu.....	253
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
	Dr. Öğr. Üyesi Sevim Şen	
KONU 20.	Yaralı Hastanın Değerlendirilmesi ve Bakımı: Hastane Öncesi.....	257
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
	Prof. Dr. Fatma Demir Korkmaz	
KONU 21.	Yaralı Hastanın Değerlendirilmesi ve Bakımı: Hastanede	273
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
	Prof. Dr. Fatma Demir Korkmaz	
KONU 22.	Travmadan Korunma	287
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
KONU 23.	Travmatik Beyin Yaralanmaları	297
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
	Prof. Dr. Ayfer Özbaş	
KONU 24.	Spinal Travmalar.....	323
	Prof. Dr. Nadiye ÖZER	
KONU 25.	Toraks Travmaları.....	335
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
	Prof. Dr. İkbâl Çavdar	
KONU 26.	Karın ve Genitoüriner Bölge Travmaları.....	351
	Prof. Dr. Dilek Aygün	
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
KONU 27.	Ortopedik ve Nörovasküler Travmalar.....	373
	Prof. Dr. Filiz Öğçe	
KONU 28.	Yanık Bakımı	395
	Prof. Dr. Fatma Eti Aslan	
	Dr. Öğr. Üyesi Gülay Oyur Çelik	

BÖLÜM 3. TIBBİ ACİLLER

KONU 29.	Solunum Acilleri	419
	Doç. Dr. Feride Taşkın Yılmaz Prof. Dr. Nermin Olgun	
KONU 30.	Kardiyovasküler Aciller	433
	Doç. Dr. Ayfer Bayındır Çevik Prof. Dr. Nermin Olgun	
KONU 31.	Nörolojik Aciller.....	451
	Dr. Öğr. Üyesi Azime Karakoç Kumsar Prof. Dr. Nermin Olgun	
KONU 32.	Metabolik Endokrin ve Sıvı Elektrolit Bozukluklarına İlişkin Aciller	463
	Prof. Dr. Nermin Olgun Doç. Dr. Selda Çelik	
KONU 33.	Gastrointestinal Aciller	479
	Doç. Dr. Ayfer Bayındır Çevik Prof. Dr. Nermin Olgun	
KONU 34.	Nefrolojik Aciller.....	493
	Doç. Dr. Feride Taşkın Yılmaz Dr. Öğr. Üyesi Azime Karakoç Kumsar	
KONU 35.	Onkolojik Aciller	499
	Dr. Öğr. Üyesi Sebahat Ateş	
KONU 36.	Çevresel Aciller.....	511
	Prof. Dr. Nermin Olgun Dr. Öğr. Üyesi Sebahat Ateş	
KONU 37.	Zehirlenmeler	521
	Prof. Dr. Nermin Olgun Dr. Öğr. Üyesi Azime Karakoç Kumsar Doç. Dr. Feride Taşkın Yılmaz	
KONU 38.	Isırma ve Sokmalar	541
	Prof. Dr. Nermin Olgun Dr. Öğr. Üyesi Sebahat Ateş	

BÖLÜM 4. ÇOCUK ACİLLER

KONU 39.	Çocuk Acil Ünitesindeaile Merkezli Bakım	551
	Dr. Öğr. Üyesi Zerrin Çiğdem Uzm. Hem. Alev Sivaslı	
KONU 40.	Çocukta Acil Bakım	563
	Prof. Dr. Nejla Canbulat Şahiner	

YAZARLAR

YAZARLAR ÜNVAN VE SOYADINA GÖRE SIRALANMIŞTIR.

Prof. Dr. Fatma Eti Aslan
Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul

Prof. Dr. Dilek Aygün
Sakarya Üniversitesi, Sakarya

Prof. Dr. Nurhan Bayraktar
YakınDoğu Üniversitesi, Kıbrıs

Prof. Dr. İkbâl Çavdar
İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi, İstanbul

Prof. Dr. Özgül Karayurt
İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir

Prof. Dr. Fatma Demir Korkmaz
Ege Üniversitesi, İzmir

Prof. Dr. Sema Kuşoğlu
Medipol Üniversitesi, İstanbul

Prof. Dr. Nermin Olgun
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep

Prof. Dr. Filiz Ögce
İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir

Prof. Dr. Ayfer Özbaş
İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi, İstanbul

Prof. Dr. Nadiye Özer
Atatürk Üniversitesi, Erzurum

Prof. Dr. Işıl Pakiş
Acıbadem Üniversitesi, İstanbul

Prof. Dr. Nejla Canbulat Şahiner
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Konya

Prof. Dr. Ayla Yava
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep

Prof. Dr. Meryem Yavuz
Ege Üniversitesi, İzmir

Doç. Dr. Selda Çelik
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul

Doç. Dr. Ayfer Bayındır Çevik
Bartın Üniversitesi, Zonguldak

Doç. Dr. Feride Taşkın Yılmaz
Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Altınbaş
Ege Üniversitesi, İzmir

Dr. Öğr. Üyesi Sebahat Akbal Ateş
Maltepe Üniversitesi, İstanbul

Dr. Öğr. Üyesi Ela Yılmaz Coşkun
Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ

Dr. Öğr. Üyesi Gülay Oyur Çelik
Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir

Dr. Öğr. Üyesi Aynur Koyuncu
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep

Dr. Öğr. Üyesi Azime Karakoç Kumsar
Sakarya Üniversitesi, İstanbul

Dr. Öğr. Üyesi Havva Sert
Sakarya Üniversitesi, Sakarya

Dr. Öğr. Üyesi Sevim Şen
Trakya Üniversitesi, Edirne

Dr. Öğr. Üyesi Zerrin Yıldırım
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep

Uzm. Hemş. Meral Dölek
İzmir Üniversitesi, Medikal Park Hastanesi İzmir

Uzm. Hem. Alev Sivaslı
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep

ÖNSÖZ

Tıbbi anlamda acil; bireyin fiziksel ya da ruhsal yönden tehdit- tehlike içinde bulunduğuna inanarak hasta ve ailesine gereksinim duyduğu tıbbi bakımın anında verilmesi olarak tanımlanır. Bu tanımdan da anlaşıldığı gibi acil hasta/yaralıya bakım acil bakım konusunda uzmanlaşmış sağlık profesyonelleri gerektirir.

Elinizdeki kitap acil bakım konusunda deneyimli 19 farklı üniversiteden 32 öğretim üyesinin katkıları ile yazılmıştır. Kitapta acil ile ilgili genel konular, travma-yaralanma acilleri ve dahili aciller olmak üzere 4 bölüm ve 40 konu bulunmaktadır.

Erişkinlerde Acil Bakım kitabının gerek hastane öncesi, gerekse hastanede acil servislerde çalışan tüm sağlık profesyonellerine yararlı olacağı düşüncesindeyiz.

Erişkinlerde Acil Bakım kitabına bilimsel katkı sağlayan değerli yazarlarımıza, basımı üstlenen Akademisyen Yayınevi koordinatörü Yasin Dilmen'e, Mislina Dilmen'e, Bekir Yöneç'e ve emeği geçen herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Prof. Dr. Fatma Eti Aslan

Prof. Dr. Nermin Olgun

KAYNAKLAR

1. Abdollahi MH, Mojibian M, Pishgahi A, Mallah F, Dareshiri S, Mohammadi S, Naghavi-Behzad M (2014). Intravenous paracetamol versus intramuscular pethidine in relief of labour pain in primigravid women. *Niger Med J*. 55(1):54-57.
2. Abualenain J, Frohna WJ, Smith M, Pipkin M, Webb C, Milzman D, Pines JM (2013). The prevalence of quality issues and adverse outcomes among 72-hour return admissions in the emergency department. *The Journal Of Emergency Medicine*, 45(2):281-288.
3. Abul Y (2010). KOAH ataktaki hastaya yaklaşım, İçinde: Solunum Sistemi Hastalıkları, Cilt I, Düzenleyenler: T. Özlü, M. Metintaş, M. Karadağ, A. Kaya, İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
4. Acar YA, Çevik E, Uyguner C, Çınar O (2013). Turkish media portrayal analysis of emergency health services. *Tr J Emerg Med*, 13(4):166-170.
5. Akalın N (2010). Nefrolojik acil durumlar, İç Hastalıklarında Aciller. Düzenleyen: MR Altıparmak, İstanbul: Doyuran Matbaası.
6. Akdemir N, Birol L (2011). İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Genişletilmiş 3. Baskı, Ankara: Sistem Ofset
7. Akgül AG (2010). Toraks travmalı hastaya genel yaklaşım prensipleri. *TTD Toraks Cerrahisi Bülteni*. 1(1); 12-18.
8. Aksoy G (2012). Şok ve çoğul organ yetmezliği sendromunda hemşirelik bakımı. İçinde: Cerrahi Hemşireliği I. Nobel Tıp Kitabevleri Ltd. Şti. İstanbul, s203-243.
9. Akyolcu N (2007). Düünden bugüne acil hemşireliği, İ.Ü.F.N. Hem. Derg. 15(60):173-178.
10. Alam A, Lin Y, Lima A, Hansen M, Callum JL (2013). The prevention of transfusion-associated circulatory overload. *Transfusion Medicine Reviews*. 27:105-112.
11. Aldem, M., Geçkil, E. (2019) Pediatri hemşireliğinde aile merkezli bakım kavramı ve ilkeleri. *Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics*, 1-4.
12. Alirol E, Sharma SK, Bawaskar HS, Kuch U, Chappuis F (2010). Snake Bite in South Asia: A Review. *PLoS-Negl Trop Dis* 4(1):1-9
13. Allard S (2013). Blood transfusion. *Medicine* 41(4):242-7.
14. Anwar A (2013). Concise Review of Critically Care, Trauma and Emergency Medicine: A Quick Reference Guide of ICU and ER Topics. Outskirts Press, USA.
15. Araz, C, Toklucu MÖ, Güven, Ş, Pala, E., Okur, T. (2016). Ümraniye Çocukluk Çağı Zehirlenmelerinin Retrospektif Değerlendirilmesi, Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi 56 (3); 147-160.
16. Arbo, J. E., Ruoss, S. J., Lighthall, G. K., Jones, M. P. (Eds.) (2018). Acil Kritik Bakımda Karar Verme. (Özkoçak Turan, I., Özhasenekler, A. Çev.). Akademisyen Tıp Kitabevi: İstanbul.
17. Aşar E (2013). Ülkemizde triaj hemşireliği uygulama örnekleri Akdeniz Üniversitesi örneği. 2. Ulusal Acil Hemşireliği Kongresi Konuşma ve Bildiri Özetleri Kitabı, s25.
18. Atila R (2013). Dünyada ve Türkiye'de acil tıp. Kekeç Z, Topaçoğlu H (Ed.), Acil Tıp Cep Kitabı. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara.
19. Austin D, Mackay DF, Morley R, Christie J, Hennigan B, Belder MA, Pell JP, Oldroyd KG (2014). High-bolus

- dose tirofiban compared with abciximab in primary percutaneous coronary intervention: a propensity score-matched outcome study. *EuroIntervention*. 2014 May 20. pii: 20130913-01. doi: 10.4244/EIJY14M05_11.
20. Ayala U, Irueta U, Ruiz J, Eftestøl T, Kramer-Johansen J, Alonso-Atienza F, Alonso E, González-Otero D (2014). A Reliable method for rhythm analysis during cardiopulmonary resuscitation. *BioMed Research International* <http://dx.doi.org/10.1155/2014/872470>.
 21. Badzyńska B, Sadowski J (2011). Moderate intrarenal vasoconstriction after high pressor doses of norepinephrine in the rat: comparison with effects of angiotensin II. *Kidney Blood Press Res*. 34(5):307-310.
 22. Balcı Y, Eryürük M (2010). Adli Raporların Hazırlanmasında Temel Kurallar, Kavramlar; Hukuki ve Tıbbi Açıdan Hekim Sorumluluğu. *Klinik Gelişim*, 48-55.
 23. Balcı, S., Ar, I. (2016). Çocuk acil hemşiresinin rol ve sorumlulukları. *Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics*, 2 (3), 15-18.
 24. Banks PA, Conwell DL, Toskes PP (2010). The Management of Acute and Chronic Pancreatitis. *Gastroenterology&Hepatology*, 6(2):1-16.
 25. Barberio JA (2010). *Nurses' Pocket Drug Guide 2010*. MC Grav-Hill Companies, Canada.
 26. Barrett KE, Barman SM, Boitano S, Brooks HL(2011). Otonom sinir sistemi, Ganong'un Tıbbi Fizyolojisi, Çeviri Ed: H. Gökbel, Çeviri Ed. Yrd. N. Okudan, H.S. Gergerlioğlu, M. Belviranlı, 23. Baskı, İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
 27. Bartneck M, Peters FM, Warzecha KT, Bienert M, van Bloois L, Trautwein C, Lammers T, Tacke F (2014). Liposomal encapsulation of dexamethasone modulates cytotoxicity, inflammatory cytokine response, and migratory properties of primary human macrophages. *Nanomedicine*. 2014 Mar 7. pii: S1549-9634(14)00113-0. doi: 10.1016/j.nano.2014.02.011.
 28. Bavunoğlu I (2010). Zehirlenmelerde acil yaklaşım, İç Hastalıklarında Aciller, Düzenleyen: M.R. Altıparmak, İstanbul: Doyuran Matbaası.
 29. Bayat M (2012). Sağlık ve Hastalık. Seviğ Ü. ve Tanrıverdi G (Ed.). İçinde: *Kültürlerarası Hemşirelik*, 1.Baskı. İstanbul: İstanbul Medikal, s9-18
 30. Bayık M (2010). Yaygın Damar İçi Pıhtılaşma (YDP) Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, 9. Mezuniyet Sonrası Eğitim Kursu www.thd.org.tr/thdData/userfiles/file/9_MSEK_03.pdf. (Erişim tarihi: 23.07.2014).
 31. Bayraktar N (2010). Kafa ve Spinal kord travmaları. Erdem Y, Erkal İlhan S (Ed.), *Acil Bakım Hemşireliği Kurs Kitabı*. Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Ankara.
 32. Beak SH (2010). Class differences in calcium-channel blockers in vasospastic angina. *Circ. J*. 74(9):1806-1807.
 33. Beck V, Chateau D, Bryson GL, Pisipati A, Zanotti S, Parrillo JE, Kumar A (2014). The Cooperative Antimicrobial Therapy of Septic Shock (CATSS) Database Research Group. Timing of vasopressor initiation and mortality in septic shock: a cohort study. *Crit Care*. 12; 18(3):R97.
 34. Beeson MS (2012). Superior Vena Cava Syndrome in Emergency Medicine. *Medscape* <http://emedicine.medscape.com/article/760301-overview> (Erişim tarihi:23.07.2014).
 35. Beloncle F, Meziani F, Lerolle N, Radermacher P, Asfar P (2013). Does vasopressor therapy have an indication in hemorrhagic shock? *Ann Intensive Care*. 3(1):13.
 36. Biçer S (2011). Salisilat Zehirlenmesi, *Pediyatrik Zehirlenmeler, Düzenleyenler: A. Çıtak, HL. Yılmaz*, İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
 37. Bijlsma WR, Paridaens D, Kalmann R (2011). Treatment of severe idiopathic orbital inflammation with intravenous methylprednisolone. *Br J Ophthalmol*. 95(8):1068-1071.
 38. Bilik Ö (2012). Hemşirelik Bakımında Bütünün Bir Parçası Nörovasküler Tanılama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi* 5(4),175-179.
 39. Bílková E, Imramovský A, Sedlák M (2011). Recent advances in the design and synthesis of prednisolone- and methylprednisoloneconjugates. *Curr Pharm Des*. 17(32):3577-3595.
 40. Birol L (2010). *Hemşirelik Süreci, Etki Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti, İzmir*.
 41. Biteker M, Duman D, Dayan A, Can MM, Tekkeşin AI (2011). Inappropriate use of digoxin in elderly patients presenting to an outpatient cardiology clinic of a tertiary hospital in Turkey. *Türk Kardiyol Dern Ars*. 39(5):365-370.
 42. Börekçi Ş, Umut S (2011). Arter kan gazı analizi, alma tekniği ve yorumlaması, *Türk Toraks Dergisi* 12(1):

- 5-9.
43. Brown A, King D (2010). Neurologic emergencies. Sheehy's Emergency Nursing Principles and Practice, Ed: K.Z. Howard, Steinmann RA, Sixth edition. St Louis: Mosby Year Book.
 44. Brvar N, Mateović-Rojnik T, Grabnar I (2014). Population pharmacokinetic modelling of tramadol using inverse Gaussian function for the assessment of drug absorption from prolonged and immediate release formulations. *Int J Pharm.* 473(1-2):170-178.
 45. Buckley LL (2012). Disseminated Intravascular Coagulation (DIC). Published by Cinahl Information Systems <http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/ency/article/000573.htm> (Erişim tarihi: 23.07.2014).
 46. Bütün B (2011). Spinal kord yaralanmasının tarihçesi, temel esaslar ve epidemiyolojisi. *Türkiye Klinikleri Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Özel Dergisi* 4(2):1-6.
 47. Callaway CW (2013). Epinephrine for cardiac arrest. *Curr Opin CardioL*, 28(1):36-42.
 48. Can N, Şentürk H (2016). Solunum Sistemi Acillerinde Akut Bakım, *Acıbadem Hemşirelik Dergisi*, Sayı: 98. [Http://www.acıbademhemşirelik.com/E-Dergi/98/Makale2.Asp](http://www.acıbademhemşirelik.com/E-Dergi/98/Makale2.Asp)
 49. Canlı Özer Z, Demir Ş (2012). Akut Koroner Sendromlarda Hemşirelik Bakımı. *Türk Kardiyoloji Derneği Kardiyovasküler Hemşirelik Dergisi* 3(3):19-32.
 50. Carson JL, Grossman BJ, Kleinman S, Tinmouth AT, Marques MB, Fung MK, Holcomb JB, Illoh O, Kaplan LJ, Katz L, Rao SV, Roback JD, Shander A, Tobian AAR, Weinstein R, McLaughlin LGS, Djulbegovic B (2012). Red blood cell transfusion: a clinical practice guideline from the AABB. *Ann Intern Med*, 157(1):49-58.
 51. Centers for Disease Control and Prevention (2014). Racial/Ethnic Disparities in Fatal Unintentional Drowning Among Persons Aged ≤ 29 Years-United States 1999-2010. *Morbidity and Mortality Weekly Report*, 63(19):421-426
 52. Chapman M, Hargreaves M, Schneider H, Royle M (2014). Bidirectional ventricular tachycardia associated with digoxin toxicity and with normal digoxin levels. *Heart Rhythm*. 2014 Jul; 11(7):1222-5. doi: 10.1016/j.hrthm.2014.03.050. Epub 2014 Mar 28.
 53. Chatterjee S, Chaudhuri D, Vedanthan R, Fuster V, Ibanez B, Bangalore S, Mukherjee D (2013). Early intravenous beta-blockers in patients with acute coronary syndrome-a meta analysis of randomized trials. *Int.J.Cardiol*,168(2):915-921.
 54. Checherita IA (2011). Emergencies in nephrology-renal dysfunction a sufficient mortality, *Emergency Medicine*, 1:1. doi:10.4172/2165-7548.1000e102.
 55. Chen GJ, Yang MS (2013). The effects of Calcium channel blockers in the prevention of stroke in adults with hypertension: a meta-analysis of data from 273,543 participants in 31 randomized controlled trials. *Plos One*. 2013;8(3): e57854.doi:10.1371/journal.pone.0057854.
 56. Cheng SY, Wang HT, Lee CW, Tsai TC, Hung CW and Wu KH (2013). The characteristics and prognostic predictors of unplanned hospital admission within 72 hours after ED discharge. *American Journal of Emergency Medicine*, 31:1490-1494
 57. Choo EH, Chang K, Ahn Y, Jean DS, Lee JM, Kim DB, Her SH, Park CS, Kim HY, Yoo KD, Jeang MH, Seung KB (2014). Benefit of β -bloker treatment for patients with acute myocardial infarction and preserved systolic function after percutaneous coronary interventions. *Heart*, 100(6):492-499.
 58. Chowdhry S, Seidenstricker L, Cooney DS, Hazani R, Wilhelmi BJ (2010). Do not use epinephrine in digital blocks: myth or truth? Part II. A retrospective review of 1111 cases. *Plast Reconstr Surg.*, 126(6):2031-2034.
 59. Cimete G, Kuşuoğlu S, Dede Çınar N (2013). Çocuk Hastalık ve Hastane Ortamı, Zeynep Conk, Zümrüt Başbakkal, Hatice Bal Yılmaz, Bahire Bolşık (Eds), *Pediatric Hemşireliği, Akademisyen Tıp Kitabevi*, Ankara ss:132
 60. Coates J (2014). BET 1: levosimendan in septic shock. *Emerg Med J*, 31(6):508-10.
 61. Coca A, Mazón P, Aranda P, Redón J, Divisón JA, Martínez J, Calvo C, Galcerán JM, Barrios V (2013). Roca-Cusachs I Coll A. Role of dihydropyridinic calcium channel blockers in the management of hypertension. *Expert Rev Cardiovasc Ther*, 11(1):91-105.
 62. Conk, Z., Başbakkal, Z., Balyılmaz, H., Bolşık, B. (2018). *Pediatric Hemşireliği*. Conk, Z., Başbakkal, Z., Yardımcı, F. (Ed.) *Çocuk sağlığına genel bakış (İkinci Baskı) içinde*. (s1-52). Ankara: Akademisyen.
 63. Contreras AR (2010). Approaching Diversity. İçinde: Howard PK, Steinmann RA. (Ed.), *Sheehy's Emergen-*

- cy Nursing Principles and Practice. Mosby Elsevier, 27-32.
64. Corcoran T, Rhodes JE, Clarke S, Myles PS, Ho KM (2012). Perioperative fluid management strategies in major surgery: a stratified meta-analysis. *Anesth Analg*, 114:640-51.
 65. Cottrell S, Watson D, Eyre TA, Brunskill SJ, Dorée C, Murphy MF (2013). Interventions to reduce wrong blood in tube errors in transfusion: A systematic review. *Transfusion Medicine Reviews*, 27: 197-205.
 66. Cour M, Hernu R, Bénet T, Robert JM, Regad D, Chabert B, Malatray A, Conrozier S, Serra P, Lassaigne M, Vanhems P, Argaud L (2013). Benefits of smart pumps for automated changeovers of vasoactive drug infusion pumps:quasi-experimental study. *Br. J. Anesth.* 111(5):818-824.
 67. CPR VE ECC için 2010 Amerikan Kalp Derneği (AHA) Kılavuzunda Öne Çıkan Noktalar. Çeviri Editörü: Cander B (2011). *Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi* (39):1-34.
 68. Crowley M, Brim C, Proehl J, Barnason S, Leviner S, Lindauer C, Naccarato M, Storer A, Williams J (2012). Emergency nursing resource: difficult intravenous access. *Journal of Emergency Nursing*, 38 (4): 335-343.
 69. Cusack L, Arbon P, Rans J (2010). Pre-Hospital Clinical Management Of Heat Stress. *ANJ*, 17(8):30-32
 70. Çavuşoğlu H (2013). *Çocuk Sağlığı Hemşireliği, Genişletilmiş 11. Baskı, Sistem Ofset Basımevi, Ankara, pp:393-420*
 71. Çelik S. Hastane içi ve hastaneler arası hasta taşınması (2014). *İçinde; Erişkin Yoğun Bakım Hastalarında Temel Sorunlar ve Hemşirelik Bakımı, Çelik S (Ed.). Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, s 203-211.*
 72. Çelik, M.Y. (2018). *Çocuk Hastalarda Aile Merkezli Bakım ve Hemşirelik. Sağlık ve Toplum, 1, 26-31.*
 73. Çertuğ A (2011). Avrupa Resüsitasyon Konseyi 2010 Resüsitasyon Kılavuzundaki Temel Değişiklikler. *Anestezi Dergisi* 19 (1): 1-14.
 74. Çınar S (2014). Kan ürünleri kan transfüzyonu ve kemik iliği transplantasyonu. Karadakovan A, Eti Aslan F (Ed). *Dahili Ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Nobel Kitabevi. Adana, 671-688.*
 75. Çilingir D, Hintistan S (2012). Adli Hemşireliğin Kapsamı ve Yasal Boyutu. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi* 9(1),10-15
 76. Dadlez, N.M., Bisono, G.M., Williams, C.Y., Rosenthal, S.L., Hametz, P.A. (2018). Understanding parental preferences for participants in medical decision-making for their hospitalized children. *Hospital pediatrics*, 8 (4), 200-206.
 77. Denizbaşı A (2011). Zehirlenmiş hastaya acil yaklaşım, *Acil Tıp Tanı Tedavi ve Uygulama Kitabı, Ed: Z Kekeç, 2. Baskı, Adana: Nobel Kitabevi.*
 78. Denno J (2014). Caring for critical care bBoarders in the emergency department. *Journal of Emergency Nursing* 40:e11-e18. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jen.2012.04.015> (Erişim tarihi: 17.5.2014)
 79. Deo R, Albert CM (2012). Epidemiology and Genetics of Sudden Cardiac Death. *Circulation* (125):620-637.
 80. Desai SN, Santhosh MC (2014). A randomized, double blind comparison of pethidine and ketoprofen as adjuvants for lignocaine in intravenous regional anaesthesia. *Braz J Anesthesiol.* 64(4):221-226.
 81. Desjardins M, Clarke A, Alizadehfar R, Grenier D, Eisman H, Carr S, Vander Leek TK, Teperman L, Higgins N, Joseph L, Shand G, Ben-Shoshan M (2013). Canadian allergists' and nonallergists' perception of epinephrine use and vaccination of persons with egg allergy. *J Allergy Clin Immunol Pract.* 1(3):289-294
 82. Desmond GJ, Cowan JC, McLenachan JM (2003). *Kardiyoloji. Çev: G Cin. İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi.*
 83. Dieckmann LH, Ramos AC, Silva EA, Justo LP, Sabioni P, Frade IF, de Souza AL, Galduróz JC (2014). Effects of biperiden on the treatment of cocaine/crack addiction: A randomised, double-blind, placebo-controlled trial. *Eur Neuropsychopharmacol.* pii: S0924-977X(14)00169-2. doi: 10.1016/j.euroneuro.2014.06.001.
 84. Dimarco J, Ani Kardiyak Ölüm, Atalar E, Deniz A (Çev.), (2010), *İçinde: Current Kardiyoloji Tanı ve Tedavi, Erol Ç, Biberöglü K, Atalar E, Deniz A (Çev. Edt.), Güneş Tıp Kitapevleri, Ankara, s327-336.*
 85. Dobrucalı A, Çağlar E (2010). Sindirim Sistemi Acilleri, *İç Hastalıklarında Aciller. Ed. MR. Altıparmak, İstanbul Üniversitesi Tıp Eğitimi Etkinlikleri No: 70, s 281-306.*
 86. Dokgöz H, Kar H (2018). Çocukta Cinsel İstismar, *Türkiye Klinikleri J Foren Med-Special Topics*, 4(1):8-16
 87. Dorian P, Angoran P (2014). β Blockers and atrial fibrillation; hypertension and other medical conditions influencing their use. *Can J Cardiol*, 30(5):38-41.
 88. Douglas MK, Rosenkoetter M, Pacquiao DF, Calister LC, Hattar-Pollara M, Lauderdale J & Purnell L

- (2014). Guidelines for implementing culturally competent nursing care. *Journal of Transcultural Nursing*, 25, 109–121. Erişim Adresi: <http://health-access.org/videmedint.htm>. (Erişim Tarihi: 18.05.2014).
89. Doyen D, Dellamonica J, Mocerri P, Moschietto S, Hyvrenat H, Ferrari E, Bernardin G (2014). Tako-Tsubo cardiomyopathy presenting with cardiogenic shock successfully treated with milrinone: A case report. *Heart Lung*. 43(4):331-333.
90. Döşemeci L, Yılmaz M, Ramazanoğlu A. Beyin Ölümü Tanısının Konulması (2014). <http://www.onkod.org/download/1305206550.pdf>. (Erişim Tarihi: 22 07 2014).
91. Drury PP, Booth LC, Bennet L, Davidson JO, Wibbens B, Gunn AJ (2013). Dopamine infusion for postresuscitation blood pressure support after profound asphyxia in near-term fetal sheep. *Exp Physiol*. 98(3):699-709.
92. Dudley, N., Ackerman, A., Brown, K.M., (2015) Snow, S.K., American Academy of Pediatrics Committee on Pediatric Emergency Medicine, American College of Emergency Physicians Pediatric Emergency Medicine Committee, Emergency Nurses Association Pediatric Committee. (2015). Patient- and Family-Centered Care of Children in the Emergency Department. *Pediatrics*, 35, e255-e272.
93. Durak İ, Görenek B. Ani Kardiyak Ölüm ve Kalp Durması (2013). *İçinde; Temel Kardiyoloji El Kitabı, Kozan Ö (Ed.), Güneş Tıp Kitapevleri, Ankara, s 407-431.*
94. Duran, L., Koç, Z., Baydın, A., Yardan, T., Katı, C., Akdemir, H. U. (Eds) (2019). *Sheehy'nin Acil Hemşireliği İlkeleri ve Uygulaması. Palme Yayınları:Ankara.*
95. Durrmeyer X, Dahan S, Delorme P, Blary S, Dassieu G, Caeymaex L, Carbajal R (2014). Assessment of atropine-sufentanil-atracurium anaesthesia for endotracheal intubation: an observational study in very premature infants. *BMC Pediatr.*, 7;14:120. doi: 10.1186/1471-2431-14-120.
96. Dutta P, Parthan G, Aggarwal A, Kumar S, Kakkar N, Bhansali A, Rotondo F, Kovacs K(2014). Amiodarone induced hyponatremia masquerading as syndrome of inappropriate antidiuretic hormone secretion by anaplastic carcinoma of prostate. *Case Rep Urol*. 2014;2014:136984. doi: 10.1155/2014/136984.
97. Dünya Sağlık Örgütü (2014). 2014 Sağlık İstatistikleri. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/112738/1/9789240692671_eng.pdf?ua=1(Erişim tarihi 20.06.2014)
98. Ebrahimzadeh MH, Mousavi SK, Ashraf H, Abubakri R, Birjandinejad A (2014). Transdermal fentanyl patches versus patient-controlled intravenous morphine analgesia for postoperative painmanagement. *Iran Red Crescent Med J*, 16(5):e11502. doi: 10.5812/ircmj.11502. Epub 2014 May 5.
99. Ekizoğlu O, Arıcan N (2010). *Yaralar. Klinik Gelişim*, s: 33-43.
100. ENA, AAP, ACEP. (2018). Pediatric Readiness in The Emergency Department, https://els-jbs-prodcdn.literatumonline.com/pb/assets/raw/Health%20Advance/journals/yemen/YMEN3392_proof-1540908484920.pdf (Erişim Tarihi: 08.10.2019)
101. ENA: Violence in The Emergency Care Setting, <http://avvv.ena.org./services/posistatel/data> 23.07.2014
102. Erdemir Demirhan A (2011). *Tıpta Etik ve Deontoloji, Acil tedavi ve Bakımda Etik ve Deontolojik Sorunlar, İstanbul, Nobel Kitap 547-579*
103. Erdil F (2012). *Sıvı ve elektolit dengesi. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği. Erdil F, Elbaş NÖ (Ed.). 6.Baskı. Aydoğdu Ofset, Ankara.*
104. Eti Aslan F (2014). *Travma Kinematığı. İçinde: Acil Bakım (Eds.). Eti aslan F. Yüce Yayım, Genişletilmiş 3. Akademisyen Yayınevi. Ankara*
105. Eti Aslan F (2014). *Ağrı Doğası ve Kontrolü. Akademi Yayınları, 2. Baskı Ankara.*
106. Eti Aslan F, Karaçay P (2010). *Acil Bakım. İçinde: Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım (Eds.). Karadokovan A, Eti Aslan F. Nobel Tıp Kitabevi, Adana.*
107. Eti Aslan, F., Olgun, N. (Eds) (2014). *Erişkinlerde Acil Bakım. Akademisyen Tıp Kitabevi: İstanbul.*
108. Eydi M, Golzari SE, Aghamohammadi D, Kolahdouzan K, Safari S, Ostadi Z (2014). Postoperative Management of Shivering: A Comparison of Pethidine vs. Ketamine. *Anesth Pain Med*. 14;4(2):e15499. doi: 10.5812/aapm.15499. Collection 2014.
109. Fanara B, Manzon C, Barbot O, Desmettre T, Capellier G (2010). Recommendations for the intra-hospital transport of critically ill patients. *Crit Care* 14(3):R87. doi: 10.1186/cc9018. Epub 2010 May
110. Farahmand S, Shiralizadeh S, Talebian MT, Bagheri-Hariri S, Arbab M, Basirghafouri H, Saedi M, Sedaghat M, Mirzababai H (2014). Nebulized fentanyl vs intravenous morphine for ED patients with acute limb pain: a randomized clinical trial. *Am J Emerg Med*. 2014 Jun 12. pii: S0735-6757(14)00420-3.

111. Fardiazar Z, Niknami F, Mashayekhi S, Ghojazadeh M (2013). Hyoscine-N-butylbromide versus atropine as labour accelerant and analgesic: a randomized clinical trial. *Pak J Biol Sci.* 16(9):443-445.
112. Fauci AS, Braunwald E, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL, Jameson JL, Loscalzo J (2011). *Harrison İç Hastalıkları El Kitabı*. Çev: B Demiriz ve I Şirinoğlu Demiriz, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi.
113. Foran A, Wuerth-Sarvis B, Milne WK (2010). Bounce-back visits in a rural emergency department. *Can J Rural Med*, 15:108-12.
114. Franklin M (2012). Blood transfusion safety: a new philosophy. *Transfusion Medicine* 22:377-382.
115. Furuncuoğlu Y (2013). *Dahiliye Akıl Notları*, İstanbul, Güneş Tıp Kitabevleri.
116. Gabayan GZ, Asch SM, Hsia RY, Zingmond D, Liang LJ, Han W, McCreath H, Weiss RE, Sun BC (2013). Factors associated with short-term bounce-back admissions after emergency department discharge. *Annals of Emergency Medicine*, 62(2):136-144
117. Gaspari RJ, Paydarfar D (2014). Pulmonary effects of intravenous atropine induce ventilation perfusion mismatch. *Can J Physiol Pharmacol.*, 92(5):399-404.
118. Gavra P, Nguyen AQ, Beauregard N, Denault AY, Varin F (2014). High-performance liquid chromatography assay using ultraviolet detection for urinary quantification of milrinone concentrations in cardiac surgery patients undergoing cardiopulmonary bypass. *Biomed Chromatogr.* doi: 10.1002/bmc.3123.
119. Gehring G, Rohrmann K, Atenchong N, Mittler E, Becker S, Dahlmann F, Pöhlmann S, Vondran FW, David S, Manns MP, Ciesek S, von Hahn T (2014). The clinically approved drugs amiodarone, dronedarone and verapamil inhibit filovirus cell entry. *J Antimicrob Chemother.*, 69(8):2123-2131.
120. Gelir E, Koz M, Ersöz G (2011). *Sinir sistemi fizyolojisi, Fizyoloji Ders Kitabı*, 3. Basım, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
121. Ghoshal AG, Dhar R, Kundu S (2012). Treatment of acute exacerbation of COPD, *Journal of Association of Physicians of India*, 60: 38-43.
122. Gilboy N (2010). *Triage. İçinde: Sheehy's Emergency Nursing Principles and Practice.* (Eds.). Howard PK, Steinmann RA. Mosby Elsevier; 59-72.
123. Go AS, Mozaffarian D, Roger VL, Benjamin EJ, Berry JD, Blaha M, et al (2014). Heart Disease and Stroke Statistics-2014 Update: A report from the American Heart Association. *Circulation* 129(3):28-292. doi: 10.1161/01.cir.0000441139.02102.80. Epub 2013 Dec 18. PMID:24352519
124. Gökhan Ş (2011). *Geriatrik nefrolojik aciller, Akademik Geriatri Kongresi*, Antalya.
125. Görgülü RS (2014). *Sinir sistemi, Hemşireler İçin Fiziksel Muayene Yöntemleri*, İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
126. Gözen D (2012). *Acil Birime Getirilen İstismara Maruz Kalmış Çocuğa Hemşirelik Yaklaşımı*, Metin Karaböcüoğlu, Hayri Levent Yılmaz, Murat Duman (Eds). *Çocuk Acil Tıp Kapsamlı ve Kolay Yaklaşım*, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul. Syf: 2563.
127. Gubbins, N., Kaziny, B.D. (2018) The Importance of Family Reunification in Pediatric Disaster Planning. *Clinical Pediatric Emergency Medicine*, 19 (3): 252-259.
128. Gulhas N, Tekdemir D, Durmus M, Yucel A, Erdil FA, Yologlu S, Ersoy MO (2013). The effects of ephedrine on maternal hypothermia in caesarean sections: a double blind randomized clinical trial. *Eur Rev Med Pharmacol Sci.*17(15):2051-2058.
129. Gupta K, Hooton TM, Naber KG et. al (2011). International Clinical Practice Guidelines for the Treatment of Acute Uncomplicated Cystitis and Pyelonephritis in Women: A 2010 Update by the Infectious Diseases Society of America and the European Society for Microbiology and Infectious Diseases. *Clinical Infectious Diseases*, 52(5): 103-120.
130. Gupta S, Donn SM (2014). Neonatal hypotension: dopamine or dobutamine?. *Semin Fetal Neonatal Med.* 19(1):54-59.
131. Güdücü, T.F., Kara A. (2019) *Pediatride aile merkezli bakım uygulamalarının durumu, uygulamada karşılaşılan güçlükler ve geliştirilmesi için öneriler. Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics*, 44-8.
132. Güner SG, Ural N. (2017) *Yaşlılarda Düşme: Ülkemizde Yapılmış Tez Çalışmaları Kapsamında Durum Saptama. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*;2(3):9-15.
133. Güven Baysal, Ş., Yıldız, FM (2018). *Çocukluk Çağı Zehirlenme Olgularının Epidemiyolojik ve Demografik Özelliklerinin İncelenmesi*, *Aegean J Med Sci* 2:37-42.

134. Haglund NA, Cox ZL, Lee JT, Song Y, Keebler ME, DiSalvo TG, Maltais S, Lenihan DJ, Wigger MA (2014). Are peripherally inserted central catheters associated with increased risk of adverse events in status 1b patients awaiting transplantation on continuous intravenous. *J Card Fail.* 2014 Jun 17. pii: S1071-9164(14)00235-8. doi: 10.1016/j.cardfail.2014.06.004.
135. Hallbergson A, Gillespie MJ, Dori Y (2014). A case of neonatal myocardial infarction: left coronary artery thrombus resolution and normalisation of ventricular function by intracoronary low-dose tissue plasminogen activator. *Cardiol Young.* 2014 Jul 17:1-3.
136. Hansen ABL, Saniotis A, Nitschke M (2013). Vulnerability to extreme heat and climate change: is ethnicity a factor? *Glob Health Action*, 6:1-5.
137. Harrison P, Ash D (2014). Spinal yaralanmalı hastaların yönetimi. İçinde: Nörolojik Bilimler Hemşireliği. Çeviren: Çelik S. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, s 556-580.
138. Hazinski MF, Field JM (2012). Kardiyopulmoner Resüsitasyon ve Acil Kardiyak Bakım Bilimi İçin 2010 Amerikan Kalp Derneği (AHA) Kılavuzu. Çeviri: ATUDER ve TKD. Çeviri Editörü; Cander B. Yıldırım A. Önalın O.
139. Hernandez G, Bruhn A, Luengo C, Regueira T, Kattan E, Fuentealba A, Florez J, Castro R, Aquevedo A, Parumani R, McNab P, Ince C (2013). Effects of dobutamine on systemic, regional and microcirculatory perfusion parameters in septic shock: a randomized, placebo-controlled, double-blind, crossover study. *Intensive Care Med.* 39(8):1435-1443.
140. Hernigou J & Schuind F (2013). Smoking as a predictor of negative outcome in diaphyseal fracture healing. *Int Orthop.* 37(5):883-7. doi: 10.1007/s00264-013-1809-5.
141. Hodoba D, Schmidt D (2012). Biperiden for treatment of somnambulism in adolescents and adults with or without epilepsy: clinical observations. *Epilepsy Behav.*, 25(4):517-528.
142. Hogan M, White, J, Wagner, NH, Johnson TL (2013). *Child Health Nursing, Pearson Nursing Reviews&Rationales, Third Edition*, Pearson Education, New Jersey, pp.69-92.
143. Holdgate A, Foo A (2012). WITHDRAWN: Adenosine versus intravenous calcium channel antagonists for the treatment of supraventricular tachycardia in adults. *Cochrane Database Syst Rev.* 2012;15;2:CD005154. doi: 10.1002/14651858.CD005154.pub3.
144. Hong HS, Um J, Lee ZH, Son Y (2014). Long-term comparative study of Substance-P with methylprednisolone on the development of osteoporosis. *J Toxicol Sci.* 39(3):391-399.
145. Hu KW, Lu YH, Lin H-J, Guo HR, Foo NP (2012). Unscheduled return visits with and without admission post emergency department discharge. *The Journal of Emergency Medicine*, 43(6):1110-1118.
146. Hughes T, Cruickshank J (2013). Baş ağrısı, Bir Bakışta Erişkin Acil Tıbbi, Çevirenler: H. Akoğlu, E. Ünal Akoğlu, S. Acehan, B. Ersoy, S. Satar, Adana: Nobel Kitabevi.
147. Hurford R, Rezvani S, Kreimey M, Herbert A, Vail A, Parry-Jones AR, Douglass C, Molloy J, Alachkar H, Tyrrell PJ, Smith CJ (2014). Incidence, predictors and clinical characteristics of orolingual angio-oedema complicating thrombolysis with tissue plasminogen activator for ischaemic stroke. *J Neurol Neurosurg Psychiatry.* 2014 Jul 12. pii: jnnp-2014-308097. doi: 10.1136/jnnp-2014-308097.
148. Ignatavicius DD, Workman ML, Mtshter MA (2012). *Medical-Surgical Nursing: A Nursing Process Approach*, nd, (Ed.). WB. Saunders Compan, Philadelphia, 1995.
149. İlçe Z (2012). Çocuklarda Trakeobronşial Yabancı Cisim Aspirasyonu, *Kocaeli Tıp Dergisi*;2: 47-54
150. İlhan M, Alıs H (2011). Etiology Acute Biliary Pancreatitis. *Acute Pancreatitis*. Ed. Luis Rodrigo. Published by InTech. HUCA, Spain. p 1-17.
151. İlhan R, Yaman S, Bütün C, Yücel Beyaztaş F (2014). Adli olgularda organ nakli sürecinde adli tıbbın rolü.
152. İmer M, Palaoglu S(2006). Omurga ve omurilik travmaları. Tavilioğlu K, Ertekin C, Güloğlu R (Ed.). *Travma ve Resüsitasyon Kursu Kitabı*. Logos Yayıncılık, İstanbul.
153. İşcanlı MD (2013). Yetişkinlerde ve çocuklarda omurga ve omurilik yaralanmaları. Özmen MM (Çeviri Ed.), *Tintinalli'nin Acil Tıp Kitabı*. 7. Baskı, Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara.
154. Jenke D, Odufu A, Couch T, Chocko M, Strathmann S, Edqcomb E (2012). Evaluation of the General Solution Compatibility of Polymer Material Used Medical Devices such as Syringes. *pda J Pharm sci Technol*, 66(4):286-306.
155. Jeon YB, Park KY, Moon JK, Park CH, Choi CH, Lee JI (2013). Dobutamine induced cardiogenic shock due

- to systolic anterior motion after mitral valve repair. *Anaesth Intensive Care*. 41(4):551-552.
156. Johnston-Walker E, Hardcastle J (2011). Neurovascular assessment in the critically ill patient. *Nursing in Critical Care*, 16(4):170-177. DOI: 10.1111/j.1478-5153.2011.00431.x
 157. Jones C, Lo B (2011). Emergency Management of Cold-Induced Injuries. *Emergency Medicine*, 6-12.
 158. Joslin J, Ostermann M (2012). Care of the Critically Ill Emergency Department Patient with Acute Kidney Injury, *Emergency Medicine International*.
 159. Kabalava Z, Khomitskaya Y, Kiyakbaev G (2014). ATHENA trial investigators. Achievement of target resting heart rate on beta-blockers in patients with stable angina and hypertension (ATHENA) in routine clinical practice in Russia. *Curr. Med.Res.Opin*, 30(5):805-811.
 160. Kalyoncu A.F (2013). Türkiye’de arı allerjisi. *Asthma Allergy Immunology* 11(2): 71-75
 161. Kanan N (2012). Yanıkta Hemşirelik Bakımı, Ed. G.Aksoy, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği El Kitabı, Vehbi Koç Vakfı Yayınları 115-152, İstanbul.
 162. Kang DH, Kim YW, Hwang YH, Park SP, Kim YS, Baik SK (2014). Instant Reocclusion following Mechanical Thrombectomy of in situ Thromboocclusion and the Role of Low-Dose Intra-Arterial Tirofiban. *Cerebrovasc Dis.*; 37(5):350-355.
 163. Kang SL, Howe D, Coleman M, Roman K, Gnanapragasam J (2014). Foetal supraventricular tachycardia with hydrops fetalis: a role for direct intraperitoneal amiodarone. *Cardiol Young* 9:1-7.
 164. Kaplan G, Dedeli Ö (2012). Üriner sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, Temel İç Hastalıkları Hemşireliği, İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
 165. Kaptan G, Dedeli Ö (2011). Şok ve hemşirelik bakımı. İçinde: Teoriden Uygulamaya, Temel İç Hastalıkları Hemşireliği Kavram ve Kuramlar. İstanbul Kitabevi.
 166. Karadakovan A, Eti Aslan F(2014). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Geliştirilmiş 3. Baskı, Ankara, Akademisyen Tıp Kitabevi.
 167. Karakuş A, Arıca V, Çelik T, Tutanç M, Zeren C, Arıca SG (2013). Akrep Sokması Nedeniyle Ölüm: Çocuk Olgu Sunumu. *J Kartal Tr* 24(1):50-53.
 168. Karakuş A, Arslan G, Çalışkan K, Kaya E, Duru M, Kekeç Z (2014) Akrep sokması sonucu trombositopeni ve lökopeni; Olgu sunumu. *Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi* 11(1): 53-54.
 169. Karataş M, Selçuk EB (2012). Kardiyopulmoner Resüsitasyonun Tarihçesi. *Kafkas J Med Sci* 2(2):84-87.
 170. Karateke F, Özyazıcı S, Daş K, Menekşe E, Önel S, Özdoğan M, Özmen MM, Ağalar F, Ertekin C (2013). Türkiye’deki genel cerrahların penetran karın travmalarına yaklaşımı: Uygulama anketi. *Ulus Travma Acil Cerr Derg*, 13;19(5):463-468 doi: 10.5505/tjtes.2013.76281.
 171. Katsilambros N, Gantenbein CK, Liatis S, Makrilakis K, Tentolouris N (2013). Diyabetik Aciller Tanı ve Klinik tedavi Yaklaşımı, Çeviri: N.Dinççağ, G. Yendünya. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
 172. Kaya S, Karakurt C, Elkuran Ö, Kaya ÖA, Karakuş A, Koçak G (2013). Çocuk Acil Servisine Başvuran Yedi Yıllık Akrep Sokması Olgularının Değerlendirilmesi. *Düzce Tıp Dergisi* 15(1): 11-13.
 173. Kaya, A., İşler, D. A. (2019) Pediatriye aile merkezli bakıma ilişkin kanıt temelli uygulamalar. *Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics*, 49-54.
 174. Kaymakçı Ş (2014). Şok. İçinde: A Karadakovan, F Eti Aslan (Ed). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım (1. Baskı). Adana: Nobel Kitabevi, 177-187.
 175. Khan NU, Razzak JA, Saleem AF, Khan UR, Mir MU, Aashiq B (2011). Unplanned return visit to emergency department: a descriptive study from a tertiary care hospital in a low-income country. *Eur J Emerg Med*, 18:276-8.
 176. Khwaja A (2012). KDIGO Clinical Practice Guideline for Acute Kidney Injury, *Official Journal of the International Society of Nephrology, Nephron Clin Pract*, 120(4): 179-184. DOI:10.1159/000339789.
 177. Kırılmaz A. Elektrokardiyografi ve Ritim Bozuklukları (2013). İçinde; Temel Kardiyoloji El Kitabı, Kozan Ö (Ed)., Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara, s 407-431.
 178. Korkut E, Özden A (2013). Traube Aralığı. *Güncel Gastroenteroloji* 17/1, Mart, s 75-76.
 179. Kostis WJ, Suh WM, Palocious IF (2011). Acute myokardial infarction caused by multivessel coronary spasm due to calcium channel blocker withdrawal. *Catheter Cardiovasc Interv*. 78(2):229-233.
 180. Kuleci S (2011). Astım ve KOAH ataklarında acil yaklaşım, *Acil Tıp Tanı Tedavi ve Uygulama Kitabı*, Ed.:

- Z. Kekeç, 2. Baskı, Adana: Nobel Kitabevi.
181. Kuyper LM, Khan NA (2014). Atenolol vs nonatenolol β bolckers for the treatment of hypertension:meta-analysis. *Can J. Cardiol.* 30(5):547-553.
 182. Küçükardalı Y (2008). Komaya yaklaşım, *Yoğun Bakım Dergisi* 8(3): 121-130.
 183. Kürtüncü M, Arslan N, Çatalçam S, Yapıcı G, Hırçın G (2018). Yataklı Tedavi Kurumlarında Çalışan Hemşirelerin Kültürlerarası Duyarlılıkları ile Sosyo-demografik Özellikleri ve Empati Düzeyleri Arasındaki İlişkisi, *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*; 20(1): 44-56
 184. Kürtüncü, M., Özdemir, A. (2019) Pediatrik yoğun bakım ünitesinde aile merkezli bakım. *Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics*, 24-29
 185. Larochelle P, Tobe SW, Lacourcière Y (2014). β blockers in hypertension; studies and meta-analyses over the years. *Can J.Cardiol* 30(5):16-22.
 186. Lawrence N, Watts J, Harrington R, Hope S (2012). *Pratikte Aciller El Kitabı*. Çev: M Aksoy ve E. Yosunkaya Fenerci, İstanbul, Yüce Yayım AŞ.
 187. Levy B, Perez P, Perny J, Thivillier C, Gerard A (2011). Comparison of norepinephrine-dobutamine to epinephrine for hemodynamics, lactate metabolism, and organ function variables in cardiogenic shock. A prospective, randomized pilot study. *Crit Care Med.* 39(3):450-455.
 188. Lewis SL, Dirksen SR, Heitkemper MM, Bucher L, Camera IM (2011). *Medical-Surgical Nursing: Assessment and management of clinical problems 8 th Ed.* St. Louis Missouri: Mosby Elsevier.
 189. Liao X, Wang Y, Pan Y, Wang C, Zhao X, Wang DZ, Wang C, Liu L, Wang Y (2014). On behalf of the Thrombolysis Implementation and Monitor of Acute Ischemic Stroke in China Investigators. Standard-Dose Intravenous Tissue-Type Plasminogen Activator for Stroke Is Better Than Low Doses. *Stroke*. 2014 Jul 10. pii: STROKEAHA 114.005989.
 190. Lieshout EJ, Stricker K (2011). *Patient Transportation Skills and Techniques Update 2011, First Edition*, European Society of Intensive Care Medicine, Paris, s3-39.
 191. Liu Y, Su Q, Li L (2014). Safety and efficacy of early administration of tirofiban in patients with acute ST-segment elevation myocardial infarction undergoing primary percutaneous coronary intervention: a meta-analysis. *Chin Med J.* 127(6):1126-1132.
 192. Lu N, Chen J, Yuan Y, Cong X, Yang Y, Meng L, Sun K, Hui R, Zheng Y (2014). The C-1021T polymorphism of dopamine β -hydroxylase is not associated with orthostatic hypotension in a Chinese population. *J Hum Hypertens.* 2014 Jul 3. doi: 10.1038/jhh.2014.54.
 193. Lyman GH, and Rolston K (2010). How We Treat Febrile Neutropenia in Patients Receiving Cancer Chemotherapy. *Journal Of Oncology Practice* 6(3):149-152.
 194. Mallat J, Benzidi Y, Salleron J, Lemyze M, Gasan G, Vangrunderbeek N, Pepy F, Tronchon L, Vallet B, Thevenin D (2014). Time course of central venous-to-arterial carbon dioxide tension difference in septic shock patients receiving incremental doses of dobutamine. *Intensive Care Med.* 40(3):404-411.
 195. Mancia G, Fagard R, Narkiewicz K, Redon J, Zanchetti A, Böhm M (2013). 2013 ESH/ESC Guidelines for the management of arterial hypertension. *Journal of Hypertension.* 31(7):1281-1357.
 196. Masjedi M, Zand F, Kazemi AP, Hoseinipour A (2014). Prophylactic effect of ephedrine to reduce hemodynamic changes associated with anesthesia induction with propofol and remifentanyl. *J Anaesthesiol Clin Pharmacol.*30(2):217-221.
 197. Matthay MA, Song Y, Bai C, Jones KD (2013). The acute respiratory distress syndrome in 2013, *Translational Respiratory Medicine* 1(1):10.
 198. McLernon S (2014). *Travmatik beyin yaralanmalı hastaların yönetimi. İçinde: Nörolojik Bilimler Hemşireliği*. Çeviren: Çelik S, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 531-551.
 199. Meaney PA, Nadkarni VM, Kern KB, Indik JH, Halperin HR, Berg RA (2010). Rhythms and outcomes of adult in-hospital cardiac arrest. *Crit. Care Med* 38(1):101-108.
 200. Menkü A, Kamaşak K, Ulutabanca H (2011). *Spinal Yaralanmalar*. Sözüer E, İkizceli (Ed.), *Travma El Kitabı*. Nobel Kitabevi, Adana.
 201. Mestecky AM (2014). İntrakraniyal anevrizma ve vasküler malformasyonlu hastalarda bakım. İçinde: *Nörolojik Bilimler Hemşireliği*. Çeviren: Kaya H, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul 379-394.
 202. Mungan U, Maviöğlü L, Ertan Ç, Dinçer M, Özatik M A (2013). *Yehova Şahidi Olan Hastada Vasküler Cer-*

- rahi Sonrası Beklenmedik Bir Şekilde Gelişen Ciddi Anemi: Tedavideki Zorluklar ve İnkilemler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 4(3):148-153.
203. Murphy S(2010). Carbon monoxide poisoning, *Nursing Standard* 24(40), 50-55.
204. Mutlu, B, Savaşer S (2012). Çocuklarda Solunum Yolu İle İlgili Acil Durumlar, *Metin Karaböcüoğlu, Hayri Levent Yılmaz, Murat Duman (Eds). Çocuk Acil Tıp Kapsamlı ve Kolay Yaklaşım, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul*. Syf: 2545-2551.
205. Mutlu, M., Yıldız, S. (2016). Çocuğun acil servise kabulü. *Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics*, 2, (3):1-4.
206. Müller GJ, Modler H, Wium CA, Veale DJH, Marks C J (2012). Snake Bite in SouthernAfrica: Diagnosisand Management. *CME* 30(10):362-391.
207. Mythen MG, Swart M, Acheson N, Crawford R, Jones K, Kuper M, S McGrath J, Horgan A (2012). Perioperative fluid management: Consensus statement from the enhanced recovery partnership. *Perioperative Medicine* 1:2.
208. Nelson LS, Lewin NA, Howland MA, Hoffman RS, Goldfrank LR, Flomenbaum NE(2011). Initial evaluation of the patient: Vital signs and toxic syndomes, *Goldfrank's Toxicologic Emergencies, Düzenleyenler: L.S. Nelson, N.A. Lewin, M.A. Howland, R.S. Hoffman, L.R. Goldfrank, N.E. Flomenbaum, Ninth Edition, China: China Translation & Printing Services Ltd.*
209. Norton L, Ottoboni LK, Varady A, Yang-Lu CY, Becker N, Cotter Pummer E, Haynes A, Forsey L, Matsuda K, Wang P (2013). Phlebitis in amiodarone administration: incidence, contributing factors, and clinical implications. *Am J Crit Care*. 22(6):498-505.
210. Nunes BC, Dos Santos Garcia JB, Sakata RK (2014). Morphine as first medication for treatment of cancer pain. *Braz J Anesthesiol*. 2014 Jul-Aug;64(4):236-40. doi: 10.1016/j.bjane.2013.06.016. Epub 2014 Feb 11.
211. Nursing Policy N-15 Neurovascular Assessment. Erişim tarihi: 12.07.2014. http://www.sh.lsuhs.edu/policies/policy_manuels_via_ms_word/Nursing/N-15.pdf
212. O' Grady NP, Alexander M, Burns LA, Dellinger EP, Garland J, Heard SO et al (2011).The Healthcare Infection Control Practices Advisory Comitte (HICPAC). Guidelines for the Prevention of intravascular catheter-related infections. *Am J Infect Control (CDC)* 39 (4 Supll):s 1-34.
213. Okçay H (2012). İnsan ve Kültürel Yapı. Seviğ Ü. ve Tanrıverdi G (Ed). *Kültürlerarası Hemşirelik içinde (s 3-7)*, 1. Baskı. İstanbul: İstanbul Medikal.
214. Olhager E, Nold-Petry CA, Joshi MS, Doery JC, Samarasinghe T, Walker AM, Wong FY (2014). Preterm lambs given intravenous dopamine show increased dopamine in their cerebrospinal fluid. *Acta Paediatr*. 103(3):337-342.
215. Oman KS, Koziol-McLain J (2013). *Emergency Nursing Secrets, 2nd Edition, Mosby Company, Elsevier. ISBN: 9780323040327.*
216. Organ ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliği (2012). T.C. Resmi Gazete, 28191, 1 Şubat 2012.
217. Ornato JP (2013). Cardiopulmonary Resuscitation, In; *Essential Cardiology Principles and Practice, Rosen-dorff C (Ed.)*, Springer, 487-494.
218. Oteir AO, Smith K, Jennings PA, Stoelwinder JU (2014). The prehospital management of suspected spinal cord injury: An update. *Prehops Disaster Med* 29 (4): 1-4.
219. Özbayır T (2010). Nörolojik Travmalar. *Karadakovan A, Eti Aslan F (Ed). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Nobel Kitabevi, Adana.*
220. Özcengiz D (2012). Yoğun bakımda sıvı tedavisi. *Yoğun Bakım Dergisi* 10(2):29-39.
221. Özden M (2012). Sinir sistemi, *Anatomi ve Fizyoloji*, 18. baskı, Ankara: Ayrıntı Basımevi
222. Özer B (2011). Akut Pankreatit ve Yönetimi. *Güncel Gastroenteroloji* 15/3, Eylül, s 174-180.
223. Özgül Ü, Gedik E, Karakaplan M, Koç E, Koca E, Toğal T, Ersoy MÖ(2012). Multipl kırıklı iki olguda yağ embolisi sendromu. *Journal of the Turkish Society of Intensive Care*;10: 23-7.
224. Öztekin, S.D. (2015). Nöroşirurji Hemşireliği. Öztürk, C., Ayar, D. (Ed.), *Pediyatrik Nöroşirurjide Aile Merkezli Bakım içinde (s 407-413)*. İstanbul: Nobel Tıp.
225. Öztürk C, Bektaş M (2013). Çocukluk Çağı Acil Sorunları ve Hemşirelik Yaklaşımı, *Zeynep Conk, Zümrüt Başbakkal, Hatice Bal Yılmaz, Bahire Bolışık (Eds), Pediyatri Hemşireliği, Akademisyen Tıp Kitabevi, An-*

- kara, syf: 851-860
226. Öztürk, C (2012). Acil Serviste Çocuk Hastaya Hemşirelik Yaklaşımı, Metin Karaböcüoğlu, Hayri Levent Yılmaz, Murat Duman (Eds). Çocuk Acil Tıp Kapsamlı ve Kolay Yaklaşım, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul. Syf: 2501-2506.
 227. Öztürk, C., Ayar, D. (2014). Pediatri Hemşireliğinde Aile Merkezli Bakım. DEUHYO ED, 7, 315-320.
 228. Öztürk, C., Ayar, D. (2019) Pediatri aile merkezli bakımın çocuk, aile ve hemşireler üzerine yansımaları. Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics, 12-17.
 229. Palatnick W, Jelic T (2014). Emergency department management of calcium-channel blocker, beta blocker, and digoxin toxicity. Emerg Med Pract. 16(2):1-19.
 230. Pan HY, Zhu JH, Gu Y, Yu XH, Pan M, Niu HY (2014). Comparative effects of recombinant human brain natriuretic peptide and dobutamine on acute decompensated heart failure patients with different blood BNP levels. BMC Cardiovasc Disord. 2014 Mar 4;14:31. doi: 10.1186/1471-2261-14-31.
 231. Park KL, Goldberg RJ, Anderson FA, López-Sendón J, Montalescot G, Brieger D, Eagle KA, Wyman A, Gore JM (2014). Global Registry of Acute Coronary Events Investigators. Beta-blocker Use in ST-segment Elevation Myocardial Infarction in the Reperfusion Era (GRACE). Am.J.Med.127(6):503-511.
 232. Pathak A, Lebrin M, Vaccaro A, Senard JM, Despas F (2013). Pharmacology of levosimendan: inotropic, vasodilatory and cardioprotective effects. J Clin Pharm Ther. 38(5):341-349.
 233. Pérez Fidalgo J. A, García Fabregat L, Cervantes A, Margulies A, Vidall C, Roila F (2012). Management of chemotherapy extravasation: ESMO-EONS Clinical Practice Guidelines. Annals of Oncology 23 (Supplement 7): 167-173
 234. Pettie J (2013). Dow M: Assessment and management of paracetamol poisoning in adults. Nursing Standard 27(45): 39-47.
 235. Polat O (2013). Klinik Adli Tıp (6. Baskı), Ankara: Seçkin.
 236. Preece A (2014). Genel nöroşirürji uygulamaları. İçinde: Nörolojik Bilimler Hemşireliği. Çeviren: Kaya A, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, s 312-325.
 237. Quan Z, Tian M, Chi P, Cao Y, Li X, Peng K (2013). Influence of phenylephrine or ephedrine on maternal hemodynamics upon umbilical cord clamping during cesarean delivery. Int J Clin Pharmacol Ther. 51(11):888-894.
 238. Rajpurohit N, Aryal SR, Khan MA, Stys AT, Stys TP (2014). Propafenone associated severe central nervous system and cardiovascular toxicity due to mirtazapine: a case of severe drug interaction. S D Med. 67(4):137-139.
 239. Raphael, J.L., Rattler, T.L. (2018). Partnering With Families to Improve Emergency Medical Services for Children. Clinical Pediatric Emergency Medicine, 19 (3), 289-294.
 240. Redón J, Trenkwalder PR, Barrios V (2013). Efficacy of combination therapy with angiotensin-converting enzyme inhibitor and calcium channel blocker in hypertension. Expert Opin Pharmacother. 14(2):155-164.
 241. Refaai MA, Blumberg N (2013). The transfusion dilemma – Weighing the known and newly proposed risks of blood transfusions against the uncertain benefits. Best Practice & Research Clinical Anaesthesiology 27: 17-35.
 242. Reilly, C., Zhang, N., Babcock, L, Wade, SL., Rhine, T. (2019). Emergency department care of young children at risk for traumatic brain injury: what are we doing and do parents understand? Pediatric emergency care, 35 (7), 468-473.
 243. Rejaei M, Rejaei P, Balali-Mood M (2010). Nursing care of acute sulfur mustard poisoning. Nursing Corner 1(2),95-98.
 244. Rezonja K, Sostaric M, Vidmar G, Mars T (2014). Dexamethasone produces dose-dependent inhibition of sugammadex reversal in in vitro innervated primary human muscle cells. Anesth Analg. 118(4):755-63.
 245. Rich K. (2013). Review of article: Effects of fluid resuscitation with colloids versus crystalloids on mortality in critically ill patients presenting with hypovolemic shock the CRISTAL randomized trial by Djillali Annane, Shidasp Siami, Samir Jaber, et al (JAMA;310:1809-17).Journal of Vascular Nursing, 32 (2): 70-71.
 246. Rieg AD, Suleiman S, Perez-Bouza A, Braunschweig T, Spillner JW, Schröder T, Verjans E, Schälte G, Ros-saint R, Uhlig S, Martin C (2014). Milrinone relaxes pulmonary veins in guinea pigs and humans. PLoS One. 2014 Jan 31;9(1):e87685. doi: 10.1371/journal.pone.0087685. eCollection 2014.

247. Ringoir L, Pedersen SS, Widdershoven JW, Pouwer F, Keyzer JM, Romeijnders AC, Pop VJ (2014). Beta-blockers and depression in elderly hypertension patients in primary care. *Fam. Med.* 46(6):447-453.
248. Rising KL, White LF, Fernandez WG, Boutwell AE (2013). Emergency department visits after hospital discharge: a missing part of the equation. *Annals of Emergency Medicine*, 62(2):145-150.
249. Rogers, R. L., Mattu, A., Winters, M. E., Martinez, J. P., Mulligan, T. M. (Eds.) (2019). *Acil Tıpta Pratik Öğretim (Özhasenekler, A. Çev.)*. Akademisyen Tıp Kitabevi: İstanbul.
250. Rognoni A, Lupi A, Cavallino C, Veia A, Bacchini S, Rosso R, Secco GG, Bongo AS (2013). Levosimendan preoperative. *Curr Pharm Des.*19(22):3974-3978.
251. Ross MA, Hemphill RR, Abramson J, Schwab K and Clark C (2010). The recidivism characteristics of an emergency department observation unit. *Ann Emerg Med*, 56:34-41.
252. Rothrock JC (2011). *Care of the Patient in Surgery, Plastic Surgery, Burns, Mossby*, 889-896,
253. Roubille F, Lattuca B, Busseuil D, Leclercq F, Davy JM, Rhéaume E, Tardif JC (2013). Is ivabradine suitable to control undesirable tachycardia induced by dobutamine in cardiogenic shock treatment?. *Med Hypotheses*. 81(2):202-6.
254. Rupperecht H., Heppner HJ., Wohlfart K., Türkoğlu A. (2017). Geriatrik politravma: Risk profili ve prognoz faktörleri. *Ulusal Travma ve Acil Cerrahi Dergisi*, 23(2), 156-162.
255. Rutto J, Mwaura M, Chepchirchir A, Odero T (2012). Nurse's knowledge, attitude and practice on the initial management of acute poisoning among adult casualties: Study at Kenyatta National Hospital, Kenya, *Open Journal of Nursing* 2:149-156.
256. Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı (2017), Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Ankara 2018. Sağlık Bakanlığı Yayın No: 1106.
257. Sarı, H.Y, Öztornacı, B.Ö. (2016). Çocuk ve aile ile iletişim. *Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics*, 2 (3), 48-53.
258. Sarıtaş A, Kandış H, Baltacı D (2013). Approach to Geriatric Patients in Emergency Services. *The Journal Of Academic Emergency Medicine. JAEM* 12: 93-7.
259. Sasaki N, Watanabe I, Kogawa R, Sonoda K, Takahashi K, Okumura Y, Ohkubo K, Nakai T, Hirayama A (2014). Effects of intravenous amiodarone and ibutilide on action potential duration and atrial conduction kinetics in patients with persistent atrial fibrillation. *Int Heart J.* 55(3):244-248.
260. Savaşer S, Kurt AS (2012). Çocuk Acil Ünitelerinde İletişim, Metin Karaböcüoğlu, Hayri Levent Yılmaz, Murat Duman (Eds). *Çocuk Acil Tıp Kapsamlı ve Kolay Yaklaşım*, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul. Syf: 2507- 2511.
261. Sestito A, Molina E (2012). Atrial fibrillation and the pharmacological treatment: the role of propafenone. *Eur Rev Med Pharmacol Sci.* 16(2):242-253.
262. Seviğ Ü, Özcan A, Tanrıverdi G (2012). *Kültürlerarası Hemşirelikte Temel Kavramlar*. Seviğ Ü ve Tanrıverdi G. (Ed.) *Kültürlerarası Hemşirelik içinde (s.95-103)*, 1.Baskı. İstanbul: İstanbul Medikal.
263. Seyahi N (2010). *Akut böbrek yetmezliği, İç Hastalıklarında Aciller, Düzenleyen: M.R. İstanbul: Altıparmak, Doyuran Matbaası.*
264. Sezen G, Demiraran Y, Karagoz I, Kucuk A (2014). The assessment of bupivacaine-tramadol and levobupivacaine-tramadol combinations for preemptive caudal anaesthesia in children: a randomized, double-blind, prospective study. *Int J Clin Exp Med.* 7(5):1391-1396.
265. Sharp DJ, Beckmann CF, Greenwood R, et al (2011). Default mode network functional and structural connectivity after traumatic brain injury. *Brain*; 134: 2233-2247.
266. Shea J, Sodhi G, Najam F, Solomon AJ. (2014) Does the addition of atrial pacing to amiodarone reduce the incidence of postoperative atrial fibrillation: A pilot study. *J Thorac Cardiovasc Surg.* 21. pii: S0022-5223(14)00590-X. doi: 10.1016/j.jtcvs.2014.05.046.
267. Shehata M (2014). Atropine first is safer than conventional atropine administration in older people undergoing dobutamine stress echocardiography. *Ther Adv Cardiovasc Dis.* 2014 Jun 5. pii: 1753944714538112.
268. Shetty BS, Kanchan T, Shrinidhi, Anurag J, Monteiro NP (2011). Snake bite and its treatment: The essential awareness. *Indian Journal of Forensic Medicine and Pathology* 4(3): 131-133.
269. Smith H, Battjes E, Yan S, Kaakeh Y (2014). Chronic Digoxin Toxicity Precipitated by Dronedarone. *Ann Pharmacother.* 48(7):923-927.

270. Stefanidou A, Varvarousi G, Varvarousis DP, Xanthos T (2014). The effect of nitroglycerin during cardiopulmonary resuscitation. *Eur J Pharmacol.* 2014; jul 5;734C:42-49. doi:10.1016/j.ejphar.2014.04.002. Epub 2014 Apr 13.
271. Sucu Dağ G (2013). Acil hemşireliğinin yetkinliği nasıl olmalıdır? 2. Ulusal Acil Hemşireliği Kongresi Konuşma ve Bildiri Özetleri Kitabı s33.
272. Sun R, Tian JH, Li L, Tian HL, Jia WQ, Yang KH, Cao N (2012). Effect of ephedrine on intubating conditions created by propofol and rocuronium: a meta-analysis. *J Evid Based Med.* 5(4):209-215.
273. Şenel Güzel, I, Kibar AE, Vidinlisan, S, (2011). Çocuk acil servisine başvuran zehirlenme vakalarının demografik özelliklerinin incelenmesi, *Genel Tıp Derg* 21(3); 101-107.
274. Şener N (2011). Ortopedi ve Travmatoloji. İstanbul: Acıbadem Üniversitesi Yayınları.
275. Tabata E, Yasaka M, Wakugawa Y, Okada Y (2014). Recombinant Tissue-type Plasminogen Activator (rt-PA) Therapy in an Acute Stroke Patient Taking Dabigatran Etxilate: A Case Report and Literature Review. *Intern Med.* 53(14):1515-1517.
276. Takahashi S, Suzuki M, Uchiyama M (2013). A case of schizophrenia with meige syndrome induced by perospirone successfully treated with biperiden. *J Neuropsychiatry Clin Neurosci.* 25(1): E28. doi: 10.1176/appi.neuropsych.12020029.
277. Tanrıverdi AT, Tanrıverdi G, Öner Yalçın S, Torun S (2014). Yehova şahitlerinin kan ve organ nakline bakışı. *Lokman Hekim Journal.* 4(2):1-7.
278. Tanrıverdi G (2012). Kültürlerarası Hemşirelik Modelleri. Seviğ Ü. ve Tanrıverdi G. (Ed.) Kültürlerarası Hemşirelik içinde (s117-118), 1.Baskı. İstanbul: İstanbul Medikal
279. TEMD Adrenal ve Gonadal Hastalıklar Çalışma Grubu (2014). Adrenal ve Gonadal Hastalıklar Kılavuzu. 7. Baskı, Ankara: Bayt Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın Ltd. Şti.
280. TEMD Diabetes Mellitus Çalışma ve Eğitim Grubu (2014). Diabetes Mellitus ve Komplikasyonlarının Tanı, Tedavi ve İzlem Kılavuzu. 7. Baskı. Ankara: Bayt Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın Ltd. Şti.
281. TEMD Hipofiz Çalışma Grubu (2014). Hipofiz Hastalıkları Tanı, Tedavi ve İzlem Kılavuzu. 7. Baskı, Ankara: Bayt Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın Ltd. Şti.
282. TEMD Osteoporoz ve Diğer Metabolik Kemik Hastalıkları Çalışma Grubu (2014). Metabolik Kemik Hastalıkları tanı ve Tedavi Kılavuzu. 6. Baskı, Ankara: Bayt Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın Ltd. Şti.
283. TEMD Tiroid Çalışma Grubu (2014). Tiroid Hastalıkları Tanı ve Tedavi Kılavuzu. 4. Baskı, Ankara: Bayt Bilimsel araştırmalar Basın Yayın Ltd. Şti.
284. Tenner S, Baillie J, DeWitt J and Vege SS (2013). American College of Gastroenterology Guideline: Management of Acute Pancreatitis. *The American Journal of Gastroenterology* 108(9): 1400-1415.
285. Thadani U, Wittig T (2012). Arandomized, double-blind, placebo-controlled, crossover, dose-ranging multicenter study to determine the effect of sublingual nitroglycerin spray on exercise capacity in patients with chronic stable angina. *Clin. Med. Insights Cardiol* 6:87-95. doi:10.4137/CMC.S9132.
286. The patient with shock (2010). 2nd Edition, İçinde; *Acute Medical Emergencies: The Practical Approach*, Advanced Life Support Group, Wiley Blackwell, Manchester, England, p 121-145.
287. Topcu S, Karal H, Kaya A, Bakirci EM, Tanboga IH, Kurt M, Aksakal E, Acikel M, Sevimli S (2014). The Safety and Efficacy of 12 Versus 24 Hours of Tirofiban Infusion in Patients Undergoing Primary Percutaneous Coronary Intervention. *Clin Appl Thromb Hemost.*
288. Townsley E (2014). İntrakraniyal tümörlü hastalarda bakım. İçinde: MA. Topçuğlu, Z. Durna, A. Karadakovan (Çev. Eds.). *Nörolojik Bilimler Hemşireliği*. Çeviren: Kaya, H, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 331-354.
289. Törüner E, K, Büyükgönenç L (2017). Çocuk Sağlığı: Temel Hemşirelik Yaklaşımları, Ankara Nobel Tıp Kitabevi, Ankara, syf: 157-180.
290. Transportation of The Seriously Ill Patient (2010). 2nd Edition, İçinde; *Acute Medical Emergencies: The Practical Approach*, Advanced Life Support Group, Wiley Blackwell, Manchester, England, s355-368.
291. Trauma statistics (2012). CDC, updated April 2012.
292. Travers AH, Rea TA, Bobrow BJ, Edelson DP, Berg RA, Sayre MR, Berg MD, Chameides L, O'Connor RE, Swol RA (2010). CPR overview: 2010 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. *Circulation*, 122 (suppl 3):676-684.

293. Tümer AR, Ketten A, Karacaoğlu E (2011). Adli olgu bildirimi ve adli raporlar. Hacettepe Tıp Dergisi 41:128-134.
294. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (2014). Zehirlenmeler, böcek sokması ve hayvan ısırıklarında ilk yardım, <http://ailehekimligi.gov.tr/yal-ve-oezuerlue-bakm/564-zehirlenmeler-boecek-sokmas-ve-hayvan-ismarlarinda-ilk-yardm.html> (Erişim tarihi: 23.07.2014)
295. Ulukol B (2012), Ev kazaları/Yaralanmaları, Metin Karaböcüoğlu, Hayri Levent Yılmaz, Murat Duman (Eds). Çocuk Acil Tıp Kapsamlı ve Kolay Yaklaşım, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul. Syf: 2335-2341.
296. Uz İ, Yürüktümen A, Boydak B, Bayraktaroğlu, Özçete E, Çevrim Ö, Ersel M, Kıyan S (2013). Acil serviste "Genişletilmiş Acil Travma Ultrasonografisi" uygulamalarının klinik karar üzerine etkisi. Ulus Travma Acil Cerrahi Derg. 19(4):327-332.
297. Üstoğlu A, Zülfikar B, Topuzlu Tekant G , Özcan R (2018). Yabancı cisim aspirasyonu görülen 0-6 yaş çocukların ve ailelerinin özellikleri, Çoc. Cer. Derg. 2018;32(3):93-102 doi:10.5222/JTAPS.2018.093
298. Üstündağ, M. Zehirlenmelere genel yaklaşım, http://file.atuder.org.tr/_atuder.org/fileUpload/HKijmqby-BArp.pdf (Erişim Tarihi: 01.10.2019)
299. Varvarousi G, Stefaniotou A, Varvaroussi D, Aroni F, Xanthos T. (2014) The role of Levosimendan in cardiopulmonary resuscitation. Eur J Pharmacol. 2014 Jun 24. pii: S0014-2999(14)00466-X. doi: 10.1016/j.ejphar.2014.06.024.
300. Verelst S, Pierloot S, Desruelles D, Gillet JB, Bergs J (2014). Short-term unscheduled return visits of adult patients to the emergency department. The Journal of Emergency Medicine, 47(2):131-139.
301. Vezina HE, Ng CM, Vazquez DM, Barks JD, Bhatt-Mehta V (2014). Population pharmacokinetics of unbound hydrocortisone in critically ill neonates and infants with vasopressor-resistant hypotension. Pediatr Crit Care Med. 15(6):546-53.
302. Vizzardi E, Bonadei I, Rovetta R, D'Aloia A, Qunzani F, Curnis A, Dei Cas L (2013). When should we use nitrates in congestive heart failure? Cardiovasc Ther. 31(1):27-31.
303. Vural M, Berker E (2012). Travmatik Beyin Yaralanmasında Klinik Tanı ve Değerlendirme. Bakırköy Tıp Dergisi 8; s 53-59
304. Ward MA (2013). Bite Wound Infections. Ward 14(2):88-94.
305. Warrel DA (2012). Venomous Animals. Medicine 40(3): 35:12 -159-163
306. Warren J, Fromm RE Jr, Orr RA, Rotello LC, Horst HM (2004). American College of Critical Care Medicine. Guidelines for the inter- and intrahospital transport of critically ill patients. Crit Care Med, 32: 256-262.
307. Washington GT, Barrett R (2012). Peripheral Phlebitis: a point prevalence study J. Infusion Nurs. 35(4):252-258.
308. Weinstein R (2012). Clinical practice guide on red blood cell transfusion. American Society of Hematology.
309. White D, Kaplan L, Eddy L (2011). Characteristics of patients who return to the emergency department within 72 hours in one community hospital. Advanced Emergency Nursing Journal, 33(4):344-353.
310. White L, Duncan G, Baumle W (2013). Caring for clients with lower respiratory tract disorders, Medical-Surgical Nursing An Integrated Approach, Third Edition, Delmar Cengage Learning, USA.
311. White M, Yancey AH (2012). Abdominal Trauma. 7th Edition, İçinde; Campbell J (Ed), International Trauma Life Support for Emergency Care Providers and Resource Central EMS Student Access Code Card Package, Prentice Hall, USA, s 238-243.
312. Will A and Tholouli E (2011). The clinical management of tumour lysis syndrome in haematological malignancies. British Journal of Haematology 154:3-13.
313. Williamson K, Ramesh R, Grabinsky A(2011). Advances in prehospital trauma care, International Journal of Critical Illness and Injury Science (Int J Crit Illn Inj sci; 1(1):44-50.
314. Woodward S, Ann-Marie Mestecky AM (2013). Nörolojik Bilimler Hemşireliği Kanıta Dayalı uygulamalar, Çeviri: Z. Durna, S. Akın, Çeviri Ed. M.A. Topçuoğlu, Z. Durna, A. Karadakovan, İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
315. World Health Organization, Fact sheet on cardiovascular disease. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs317/en/> available:15.07.2014.
316. Yava A, Koyuncu A (2014). Parenteral ilaç uygulama rehberi. İstanbul, Nobel Kitabevi. s1-33.

317. Yerdelen D, Koç F (2011). Erişkinde status epileptikus ve tedavisi, Acil Tıp Tanı Tedavi ve Uygulama Kitabı, Ed. Z. Kekeç, 2. Baskı, Adana: Nobel Kitabevi.
318. Yıldırım Sarı, H, Bektaş M (2018). Solunum Yolu Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Hicran Çavuşoğlu (Ed). Pediatri Hemşireliği Akıl Notları, Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara, syf: 105-106.
319. Yıldız F, Karakoç E (2013). Hipovolemi ve şok tedavisinde sıvı seçimi: Kristalloid ve kolloidler. Arşiv Kaynak Tarama Dergisi 22(3):347-361.
320. Yılmaz EB (2012). Bakımda Kültürel Güvenlik. Seviğ Ü. ve Tanrıverdi G. (Ed.) Kültürlerarası Hemşirelik içinde (s 451-475), 1.Baskı. İstanbul, İstanbul Medikal.
321. Yılmaz HL (2012). Zehirlenme olgularına genel yaklaşım, Metin Karaböcüoğlu, Hayri Levent Yılmaz, Murat Duman (Eds). Çocuk Acil Tıp Kapsamlı ve Kolay Yaklaşım, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul. Syf: 1625-1641.
322. Yılmaz M, Cengiz M, Ceray Y, Ramazanoğlu A (2011). Travma ve koagulasyon. Türk Yoğun Bakım Dergisi 9(1):71-76.
323. Yılmaz, Ö.E., Gözen. D. (2019) Pediatri hemşireliğinde aile merkezli bakımın önemi ve bakım kalitesini geliştirmedeki değeri. Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics, 5-11.
324. Yolcu S (2012). Boyun travmalarına yeniden bir bakış. Smyrna Dergisi 1:59-63.
325. Younan LB, Barada KA, Faraj WG, Tawil AN, Jabbour MN, Khoury MY, El-Majzoub NM, Eloubeidi MA (2013). Propafenone hepatotoxicity: report of a new case and review of the literature. Saudi J Gastroenterol. 19(5):235-237.
326. Zenginol M, Al B, Genç S, , Devci İ, Yarbil P, Yılmaz DA, Sarcan E, Yıldırım C (2011). Gaziantep İli 112 Acil Ambulanslarının 3 Yıllık Çalışma Sonuçları (JAEM, 10: 27-32)
327. Zhang Z, Ding L, Jin Z, Goo G, Li H, Zhang L, Lu X, Hu L, Lu B, Yu X, Hu T (2014). Nebivolol Protects against Myocardial Infarction Injury via Stimulation of Beta 3-Adrenergic Receptors and Nitric oxide Signaling. Plos One. 9(5):e 98179.doi:10.1371journal.pone.0098179.e Collection 2014.

Elektronik kaynaklar

1. <https://www.afad.gov.tr> [Erişim tarihi: 15.12.2019]
2. Afetlerde sağlık hizmetleri birimi ve ulusal medikal kurtarma ekiplerinin gevleri ve çalışma esaslarına dair yönerge, 2010 <https://www.saglik.gov.tr/TR,11268/ulusal-medikal-kurtarma-ekiplerinin-gorevleri-ve-calisma-esaslarina-dair-yonerge.html> [Erişim tarihi: 15.12.2019]
3. Prehospital Trauma Care Systems, Word Health Organization (WHO) Geneva, 2005. https://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/services/39162_oms_new.pdf [Erişim tarihi: 15.12.2019]
4. WHO Global Status Report on Road Safety 2013, https://www.who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2013/en/ [Erişim tarihi:15.12.2019]
5. https://www.who.int/violence_injury_prevention/road_traffic/en/ [Erişim tarihi:15.12.2019]
6. <https://www.cdc.gov/nchs/fastats/injury.htm> [Erişim tarihi:15.12.2019]
7. https://www.cdc.gov/nchs/data/nvsr/nvsr68/nvsr68_09-508.pdf [Erişim tarihi:15.12.2019]